

Kavramlar

Tekfur	Bizans valilerine verilen isim
İskan Siyaseti	Fethedilen yerlerin Türkleştirilmesi ve İslamlaştırılması politikası
Pençik Sistemi	Savaşlarda ele geçirilen esirlerin beşte birinin orduya asker olarak alınmasıdır
Şeyh Edebali	Osman Bey'in kayınpederi
Molla Fenari	Osmanlı Devleti'nde ilk şeyhülislam
Devşirme	Saray hizmetleri ve kapıkulu ocaklarında kullanılmak üzere toplanan Hristiyan çocukların Türk-İslam kültürüyle yetiştirilmesidir
Enderun	İç saray
Şahi	İstanbul'un Fethi'ne hazırlık amacıyla döktürülen büyük toplara verilen isim
Kapitülasyon	Hristiyan birliğini parçalamak ve Coğrafi Keşifler'in olumsuz etkilerini azaltmak için Avrupalı devletlere verilen ayrıcalıklar

Kavramlar (cont)

Balyos	Venedik elçilerine verilen isim
Akşems-ettin	Fatih Sultan Mehmet'in hocası
Molla Günari	Osmanlı alimi, dördüncü şeyhülislam, Fatih Sultan Mehmet'in hocalığını da yapmıştır. Şerefüddin, Şihabüddin gibi lakapları vardır
Zemilli Ali (Cemali) Efendi	Sekizinci şeyhülislam, 1. Selim (Yavuz) döneminde şeyhülislamlık yapmıştır
Ebusuud Efendi	Hoca Çelebi olarak da bilinir, Kanuni döneminde şeyhülislamlık yapmıştır
Molla Hüsrev	Üçüncü şeyhülislam, 2. Murat ve 2. Mehmet döneminde yaşamıştır

Osmanlı'nın Kuruluşu

Osmanlı Devleti 1299 yılında Osman Bey tarafından kuruldu. Osmanlılar Oğuzlar'ın Kayı boyundan gelir. İlk yerleşim yerleri Ahlat, Ankara Karacadağ, Söğüt-Domaniç'tir.

Osman Bey Dönemi

- ❗ Fahrüddin lakabı ile bilinir.
- ❗ Koyunhisar (Bafeon) Savaşı'nda Bizans'ı mağlup etti(1302).
- ⚠️ Koyunhisar Savaşı Osmanlı Devleti'nin Bizans ile yapmış olduğu ilk savaştır.
- ❗ İlk Osmanlı parası bastırıldı.
- ❗ Bac vergisi alındı.

Orhan Bey Dönemi

- ❗ İbn-i Batuta, Orhan Gazi'yi "Türkmen hükümdarların en ulusu" şeklinde tanımladı.
- ❗ Sultan unvanını kullanan ilk Osmanlı padişahıdır.
- ❗ Osmanlı'da ilk gümüş para bu dönemde bastırıldı.
- ❗ Bizans'tan Bursa alınarak başkent yapıldı.
- ❗ Osmanlı ilk defa bu dönemde Rumeli'ye açıldı.
- ❗ Bizans'a karşı Maltepe (Pelekanon) Savaşı kazanıldı (1329).
- ❗ Karesioğulları Osmanlı'ya katıldı.
- 💬 Anadolu Türk siyasi birliği yolunda ilk adım atılmış oldu.
- ❗ İlk denizcilik faaliyetleri başladı. Karamürsel'de donanma kuruldu.
- ❗ İlk düzenli ordu kuruldu.
- ❗ Divan Teşkilatı oluşturuldu.
- ❗ İlk Osmanlı medresesi İznik'te açıldı (Orhaniye Medresesi).
- ⚠️ Beylikten devlete geçildi.

1. Murat (Hüdavendigar) Dönemi

📌 Gazi Hünkar İakabıyla anılır.

📌 **Sazlıdere Savaşı (1363)** sonucunda Edirne Bulgarlardan alındı.

📌 Haçlılara karşı **Sırpıındığı Savaşı (1364)** kazanıldı. Bu savaş sonucunda Edirne başkent yapıldı.

⚠️ İlk Osmanlı-Haçlı savaşıdır.

📌 Sırlara karşı **2. Çirmen Savaşı (1371)** kazanıldı. Bu savaş sonucunda Makedonya'nın fethi kolaylaştı.

📌 Haçlılara karşı **1. Kosova Savaşı (1389)** kazanıldı.

⚠️ Osmanlı ilk kez bu savaşta top kullandı.

📌 Yeniçeri Ocağı kuruldu.

📌 İlk beylerbeyliği olan **Rumeli Beylerbeyliği** kuruldu.

📌 Defterdarlık kurumu kuruldu.

📌 Kazaskerlik kurumu kuruldu.

📌 İlk kez pençik sistemi kuruldu.

📌 Acemioğlanlar Ocağı kuruldu.

📌 İlk sadrazam tayini yapıldı.

📌 Germiyanoğulları'ndan çeyiz yoluyla Kütahya, Emet, Simav ve Tavşanlı alındı.

📌 Hamitoğulları'ndan Isparta, Yalvaç, Beyşehir, Akşehir ve Seydişehir satın alındı.

1. Bayezit (Yıldırım) Dönemi

📌 Anadolu Türk siyasi birliğini büyük ölçüde ilk kez sağladı.

📌 Haçlılara karşı **Niğbolu Savaşı (1396)** kazanıldı.

🗨️ Bu savaş sonucunda halife tarafından 1.Bayezit'e "Sultan-ı İklım-i Rum" unvanı verildi.

📌 Gelibolu'da ilk büyük tersane oluşturuldu.

1. Bayezit (Yıldırım) Dönemi (cont)

📌 Osmanlı'da ilk kez İstanbul kuşatıldı.

📌 Timur Devleti ile **Ankara Savaşı (1402)** yapılmıştır.

🗨️ Osmanlı savaşı kaybetti ve Yıldırım

Bayezit esir düştü. Savaşın sonuçları;

» Fetret Devri başladı.

» Bizans üzerindeki Osmanlı baskısı azaldı ve İstanbul'un fethi gecikti.

» Anadolu'daki beylikler bağımsızlıklarını illan ettiler. Anadolu'da siyasi birlik bozuldu. Bu dönemde Osmanlı'dan ayrılmayan iki beylik vardır(Karesioğulları, Eşrefoğulları).

» Timur'un çekilmesiyle Osmanlı üzerinde Akkoyunlu baskısı arttı.

📌 Kütahya merkez olmak üzere Anadolu Beylerbeyliği kuruldu.

📌 Anadolu Hisarı'nı yaptırdı (Güzelce).

⚠️ Köseadağ Savaşı ile Ankara Savaşı Anadolu Türk siyasi birliğinin bozulması açısından benzerlik gösterir.

1. Mehmet (Çelebi) Dönemi

📌 Dağılma ve yıkılma tehlikesi geçiren devleti tekrar toparladığı için **ikinci kurucu** olarak kabul edilir.

📌 Venedik ile ilk deniz savaşı yapıldı ve kaybedildi.

📌 **Şeyh Bedrettin İsyanı** çıktı ve bastırıldı.

⚠️ Osmanlı'da dini içerikli ilk isyandır.

📌 **Mustafa Çelebi İsyanı** çıktı ve bastırıldı.

2. Murat Dönemi

📌 Koca Murat Gazi ve Hayır Babası olarak anılır.

📌 Macarlarla **Edirne-Segedin Antlaşması (1444)** imzalandı.

⚠️ Balkanlardaki ilk antlaşma.

📌 Haçlılara karşı **Varna Savaşı (1444)** kazanıldı.

📌 Haçlılara karşı **2. Kosova Savaşı (1448)** kazanıldı.

🗨️ Bu savaşla Balkanlar'ın Türk Yurdu olduğu kesinleşti. Osmanlı savunmadan saldırıya geçti.

2. Mehmet (Fatih) Dönemi

📌 Avni mahlasını kullandı. Kayser de denir.

📌 Fatih'in resmini yapan İtalyan ressam **Bellini**'dir.

📌 Fatih'in gül koklayan minyatürünü yapan **Sinan Bey**'dir.

📌 İstanbul fethedildi (1453).

📌 Balkanlar'da fetihler yapıldı.

📌 Trabzon Rum İmparatorluğu'na son verildi.

🗨️ Mora'nın alınması ve Trabzon Rum İmparatorluğu'na son verilmesi Bizans'ın yeniden kurulma umutlarını yıldı.

📌 Akkoyunlu ile **Otlukbeli Savaşı (1473)** yapıldı. Doğu Anadolu Osmanlı egemenliğine girdi.

📌 Venedik ile yapılan savaşlar sonucunda Ege'nin kuzeyinde Türk üstünlüğü kesinleşti.

📌 Kırım alındı.

🗨️ Karadeniz Türk gölü haline geldi.

📌 Venedik'e kapitülasyonlar verildi. İstanbul'da Balyos adı verilen elçiler bulundurma hakkı tanındı.

2. Mehmet (Fatih) Dönemi (cont)

- ⚠ Rodos ve Belgrad kuşatıldı ancak alınamadı.
- 📌 **Kanunname-i Ali Osman** hazırlandı.
- ⚠ Osmanlı'nın ilk kanunu.
- 📌 Topkapı Sarayı yapıldı.
- 📌 Topkapı Sarayı'nda Enderun Mektebi açıldı.
- 📌 İlk altın para (sikke-i hasene) bastırıldı.
- 📌 Rumeli hisarını (Boğazkesen) yaptırdı.
- 📌 İstanbul'da **Sahn-ı Seman Medreseleri** açıldı.

2. Bayezit Dönemi

- 📌 Adli mahlasını kullandı.
- 📌 **Cem Sultan Olayı** ve **Şiilik propagandaları** nedeniyle yükselme döneminin içinde bir duraklama dönemi yaşandı. Cem Sultan olayı bir iç sorun iken dış sorun haline gelmiştir.
- 📌 Memlükler ile bozulan ilişkiler bu dönemde savaşa dönüştü.
- 📌 Safevi destekli **Şahkulu İsyanı** yaşandı.
- 📌 Karamanoğulları Beyliği'ne kesin olarak son verildi.
- 🗨 Böylece Anadolu Türk siyasi birliğini sağlama yolundaki en büyük engel kaldırıldı.
- ⚠ Osmanlı-Safevi ilişkileri bu dönemde başladı.
- 📌 1. Selim'i destekleyen yenîçerilerin ayaklanmasıyla tahtı oğlu 1. Selim'e bıraktı.

1. Selim Dönemi

- 📌 Selimi mahlasını kullandı.
- 📌 Safeviler ile **Çaldıran Savaşı (1514)** yapılarak İran tehlikesi ortadan kaldırıldı.
- 📌 **Turnadağ Savaşı (1515)** ile Dulkadiroğulları alındı.
- ⚠ Anadolu Türk siyasi birliği tamamen sağlandı.
- 📌 Memlûklere karşı **Mercidabık (1516)** ve **Ridaniye (1517)** savaşları kazanıldı (Mısır Seferi).
- 📌 Hazine ağzına kadar dolduruldu.
- 📌 İlk Osmanlı halifesidir.
- 📌 80 yılı 8 yıla sığdıran padişah olarak betimlenir.

1. Süleyman (Kanuni) Dönemi

- 📌 Muhibbi mahlasını kullandı.
- 📌 Mısır'da; Canberdi Gazali, Ahmet Paşa, Anadolu'da; Baba Zünnun, Kalenderoğlu isyanları bu dönemde çıktı.
- 📌 Fetihler genelde batı yönlü gerçekleşti.
- 📌 Belgrad ve Rodos alındı.
- 🗨 Rodos'un alınmasıyla Suriye ve Mısır deniz yolunun güvenliği sağlandı.
- 📌 Macarlarla **Mohaç Meydan Savaşı (1526)** yapıldı ve Macarlar Osmanlı'ya bağlandı.
- 📌 Viyana kuşatıldı.
- 📌 1533'de Avusturya ile İstanbul Antlaşması yapıldı.
- ⚠ Avusturya ile yapılan ilk antlaşmadır. Avusturya arşüdükü protokolde Osmanlı sadrazamına denk sayılmıştır.
- 📌 Fransa'ya kapitülasyonlar verildi.
- 📌 Haçlılara karşı **Preveze Deniz Savaşı (1538)** yapıldı ve Akdeniz Türk gölü haline getirildi.

1. Süleyman (Kanuni) Dönemi (cont)

- 📌 Hindistan'a deniz seferleri düzenlendi ancak başarısız oldu.
- 📌 Haçlılar ile **Cerbe Deniz Savaşı (1560)** yapıldı ve Kuzey Afrika'daki Türk üstünlüğü kesinleşmiş oldu.
- 📌 İran ile Amasya Antlaşması imzalandı.
- ⚠ İran ile yapılan ilk resmi antlaşmadır.
- 📌 En uzun tahtta kalan padişahtır.
- 📌 1. İran (İrakeyn) Seferi sonucunda Bağdat alındı.
- 📌 Son seferi olan Zigetvar Seferi sırasında hayatını kaybetti.

Sokullu Mehmet Paşa Dönemi

- 📌 Kıbrıs fethedildi.
- 📌 Haçlılara karşı **İnebahtı Deniz Savaşı** kaybedildi.
- 📌 Lehistan himaye altına alınarak Osmanlı'nın egemenlik sahası Baltık Denizi'ne kadar ulaştı.

3. Murat

- 📌 İran ile imzalanan Ferhatpaşa Antlaşması ile Osmanlı Devleti Doğu'da en geniş sınırlara ulaştı.

3. Mehmet Dönemi

- 📌 Sancağa çıkma usulüne göre padişah olan son kişidir. Sancağı çıkma usulünü kaldırmıştır.
- 📌 Eğri Kalesi'ni aldığı için **Eğri Fatih** olarak anılır.

Osmanlı İstanbul'un Fethi İçin Hazırlıklar

Rumelihisarı yaptırıldı.

Şahi adı verilen büyük toplar döktürüldü.

Balkanlar'dan gelebilecek tehlikeler için antlaşmalar yapıldı.

400 parça donanma hazırlandı.

Karamanoğulları ile antlaşma yapıldı.

Tekerlekli kuleler yaptırıldı.

Aşırtmalı güller atacak havan topları yaptırıldı.

Silivri ve Vize kaleleri alındı.

Bizans İstanbul'un Fethi İçin Hazırlıklar

Surlar güçlendirildi.

Avrupa'dan yardım istendi.

Grejuva denen suda yanan ateş geliştirildi.

Katolik ve Ortodoks mezheplerini birleştirmeye yönelik adımlar atıldı.

Haliç'in girişine zincir gerildi.

İstanbul'un Fethinin Sonuçları

Türk Tarihi Osmanlı'nın Türk ve İslam dünyasındaki itibarı arttı.

Türk Tarihi Osmanlı'da Yükselme dönemi başladı.

Türk Tarihi Osmanlı'nın toprak bütünlüğü sağlandı.

Türk Tarihi İstanbul Osmanlı'nın yeni başkenti oldu.

Türk Tarihi 2. Mehmet "Fatih" unvanını aldı.

İstanbul'un Fethinin Sonuçları (cont)

Türk Tarihi Karadeniz'i Akdeniz'e bağlayan deniz ticaret yollarının kontrolü Osmanlı'ya geçti.

Dünya Tarihi Fener ve Rum Patrikhanesi Osmanlı himayesine girdi.

Dünya Tarihi Doğu Roma İmparatorluğu (Bizans) yıkıldı.

Dünya Tarihi Orta Çağ sona erdi Yeni Çağ başladı.

Dünya Tarihi Ateşli silahların surlar üzerindeki etkilerinin anlaşılmasıyla derebeylikler yıkılış sürecine girdi.

Dünya Tarihi Ticaret yollarının Osmanlı kontrolüne geçmesiyle Avrupa'da coğrafi keşifler başladı.

Dünya Tarihi Bizanslı bilim insanları İstanbul'dan ayrılarak İtalya'da Rönesans Hareketleri'nin başlamasında etkili oldular.

Mısır Seferi'nin Sonuçları

Halifelik Osmanlı Devleti'ne geçti.

Kutsal emanetler Mısır'dan Topkapı Sarayı'na getirildi.

Memlükler yıkıldı.

Mısır alındı.

1. Selim "Mekke ve Medine'nin Hizmetçisi" unvanını aldı.

Baharat yolunda Osmanlı egemenliği kuvvetlendi.

Hazine doldu.

Önemli Notlar

Bizans ile yapılan ilk savaş

Koyunhisar Savaşı

Osmanlı'nın ilk kadısı

Dursun Fakı

Beylikten devlete geçiş

Orhan Bey Dönemi

İlk Osmanlı-Haçlı savaşı

Sırpsındığı Savaşı

Osmanlı'da dini içerikli ilk isyan

Şeyh Bedrettin İsyanı

Türk tarihinde İstanbul'u kuşatanlar

Avarlar, Bulgarlar, Yıldırım Bayezit, Musa Çelebi, 2. Murat, 2. Mehmet

Osmanlı-Safevi ilişkileri başladı

2. Bayezit Dönemi

Anadolu'da Türk siyasi birliği tamamen sağlandı

1. Selim Dönemi

Osmanlı ile İran arasında yapılan ilk antlaşma

Amasya Antlaşması

Osmanlı'da ilk kanun

Kanunname-i Ali Osman (2.Mehmet)

Doğu'da en geniş sınırlar

Ferhatpaşa Antlaşması